

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський
факультет
кафедра філософії та
методології науки

Юридичний
факультет
кафедра
інтелектуальної
власності та
інформаційного права

Географічний
факультет
кафедра економічної
та соціальної
географії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З
ОСНОВАМИ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

для студентів

галузь знань 10 Природничі науки
спеціальність 106 – Географія
освітній рівень магістр
освітня програма Політична географія та геополітика
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2023/2024
Семестр 2
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі:

Сидоренко Лідія Іванівна, доктор філософських наук, професор кафедри філософії та методології науки

Харченко Олеся Степанівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

Запотоцький Сергій Петрович, доктор географічних наук, професор, декан географічного факультету

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

Розробники:

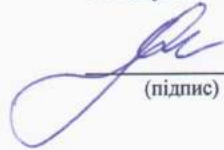
Сидоренко Лідія Іванівна, доктор філософських наук, професор кафедри філософії та методології науки

Харченко Олеся Степанівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права

Запотоцький Сергій Петрович, доктор географічних наук, професор кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри країнознавства та туризму

(підпис)

Ольга ЛЮБИЦЕВА

(прізвище та ініціали)

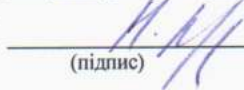
Протокол № 20 від « 30 » 06 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол від « 28 » 08 2023 року № 6

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Наталія КОРОГОДА

(прізвище та ініціали)

« 28 » 08 2023 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів необхідні знання у галузі філософії та методології науки, а також у галузі захисту прав інтелектуальної власності, необхідні для компетентного здійснення науково-дослідної діяльності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування курсу «Філософія» на бакалаврському рівні підготовки
2. Знання теоретико-методологічних основ фахових дисциплін
3. Базові знання й навички дотримання академічної доброчесності

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою дисципліною для студентів, що здобуваєть освітній ступінь магістра і покликана сформувати комплексне уявлення про науку як сферу діяльності, зокрема про її історію, принципи, загальні риси організації сучасної наукової діяльності, а також щодо правового регулювання у сфері інтелектуальної власності. Опанування даної дисципліни допоможе студентам виробити навички ефективного використання здобутих фахових знань та вмінь для здійснення наукових досліджень та фахової аналітичної діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі). Опанування даної дисципліни повинно сприяти формуванню у студентів наступних загальних та спеціальних *компетентностей*:

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефахівців.

СК 11. Здатність критично оцінювати ключові тренди перебігу природно- і суспільно-географічних процесів з точки зору формування нових напрямів у наукових дослідженнях.

5. Результати навчання за дисципліною:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		<i>Методи</i> <i>викладання і</i> <i>навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у</i> <i>підсумковій</i> <i>оцінці з</i> <i>дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			
I.1.	Наукова картина світу, філософські засади і норми наукового пізнання. Наукові революції та наукова раціональність	<i>Лекції, семінари,</i> <i>самостійна</i> <i>робота</i>	<i>Контрольна робота,</i> <i>реферат, іспит</i>	8
I.2.	Поняття наукового методу та методології. Підходи до організації, емпіричного та методичного забезпечення дослідницького проекту.			8
I.3.	Емпіричні та теоретичні дослідження. Особливості емпіричної бази у галузі країнознавства, політичної географії та геополітики			8
I.4.	Методологічні засади суспільної			8

	(зокрема політичної) географії.			
1.5	Інтелектуальна власність та загальні принципи її правового регулювання			8
1.6	Механізми захисту права інтелектуальної власності;			8
	Вміти:			
2.1	Формулювати мету та ставити конкретні завдання при плануванні наукового або аналітичного дослідження	<i>Лекція семінари, самостійна робота</i>	<i>Реферат, виступи на семінарах.</i>	8
2.2	Фахово аналізувати та використовувати джерельну базу з метою одержання достовірних даних			8
2.3	Співставляти власні дослідницькі результати із поточним станом теорії та методології кріанознавства, політичної географії та геополітики			8
2.4	Уміти дотримуватися академічної доброчесності, грамотно використовувати інтелектуальну власність з дотриманням правових та етичних норм			8
	Комунікація:			
3.1.	Вміння фахово презентувати результати власної науково-дослідної роботи з урахуванням етичних норм академічної доброчесності	<i>Семінари</i>	<i>Реферат, виступи на семінарах.</i>	6
	Автономність та відповідальність:			
4.1	Здатність автономно ініціювати, планувати та виконувати науково-дослідні завдання	<i>Лекції, семінари, консультація</i>	<i>Реферат.</i>	7
4.2	Мати уявлення щодо етичної, моральної та правової відповідальності, пов'язаної із науково-дослідною та аналітичною діяльністю та оприлюдненням її результатів.	<i>Лекції, семінари</i>	<i>Реферат, виступи на семінарах.</i>	7

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1	4.2
ПР02. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати вміння працювати в команді.					+	+					+	+	+
ПР04. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах.	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+
ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науковоприкладні проблеми, здійснювати критичну оцінку ухвалених рішень.	+	+	+	+			+	+	+			+	+
ПР06. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, у т.ч. у сфері політичної географії та геополітики, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком.	+			+		+							
ПР11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні, геоecологічні, політичні та геополітичні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму, геопросторового управління територіально-політичними системами та регіональним розвитком.					+	+					+	+	+
ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ПР15. Самостійно оцінювати ключові тренди розвитку природно- і суспільно-географічних процесів для формування нових напрямів наукових досліджень.	+	+	+								+		

7.Схема формування оцінки: Форми оцінювання студентів: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання семестрових контрольних робіт, виконання самостійних завдань, захисту рефератів, участі в обговореннях на семінарських заняттях, іспиту.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови опанування дисципліни на належному рівні така:

- ✓ Результати навчання – **1.1. – 1.6. (знання)** – до 8% за кожен
- ✓ Результати навчання – **2 (вміння РН 2.1.-2.4)** - до 8% за кожен
- ✓ Результати навчання – **3 (комунікація)** – до 6%
- ✓ Результати навчання – **4 (автономність та відповідальність)** – до 7% за кожен.

7.1. Форми оцінювання студентів: У курсі передбачено 3 змістові частини. Заняття проводяться у формі лекцій, семінарських занять. Впродовж семестру студенти виконують реферати по кожному змістовому модулю. Також, по кожному змістовому модулю проводиться контрольна робота. Завершується дисципліна іспитом.

Семестрове оцінювання (здійснюється по кожному змістовому модулю):

1. Семестрова контрольна робота – максимум 6 балів
2. Реферати – максимум 7 балів
3. Робота на семінарах – максимум 7 балів

За підсумками опрацювання трьох змістових частин курсу студент може набрати до 60 балів. Для успішного завершення семестрового навчання і допуску до іспиту студенти мають набрати щонайменше 60% від максимально можливої кількості балів, тобто $60 \cdot 0.6 = 36$ балів.

У випадку, якщо за підсумками семестрового оцінювання здобувач набирає менше ніж 60% балів, **обов'язковою умовою для отримання допуску до іспиту** є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Іспит. Підсумкове оцінювання знань та навичок студентів здійснюється у формі письмового іспиту. Максимальна можлива кількість балів на іспиті – 40. Для успішного складення іспиту студент повинні отримати щонайменше 50% від максимально можливої кількості балів, тобто $40 \cdot 0.5 = 20$.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

7.2. Організація оцінювання: впродовж семестру здійснюється оцінювання усіх видів робіт, включаючи самостійну роботу і виконання рефератів, у відповідності до графіку занять.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни:
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ІНШИХ ФОРМ
НАВЧАЛЬНО РОБОТИ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	семінари	С/Р	Інші форми
Змістовий модуль 1 <i>«Методологія та організація наукових досліджень»</i>					
1	Наука та наукова діяльність у сучасному світі.	2	2	11	
2	Методи та методологія наукового пошуку.	2	2	11	
<i>Модульна контрольна робота 1</i>					
Змістовий модуль 2 <i>«Основи інтелектуальної власності»</i>					
3	Інтелектуальна власність як інтелектуальний капітал у соціально-економічному розвитку суспільства	2	2	11	
4	Особливості правової охорони об'єктів інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності .	2	2	11	
<i>Модульна контрольна робота 2</i>					
Змістовий модуль 3 <i>«Організація проведення наукового дослідження у галузі країнознавства, політичної географії та геополітики»</i>					
5	Особливості методології суспільної, зокрема політичної географії та геополітики та місце дисципліни у сучасній науковій картині світу	2	2	11	
6	Сучасні напрями наукового пошуку у сфері суспільної географії, зокрема географічного країнознавства, політичної географії та геополітики	2	2	10	
<i>Модульна контрольна робота 3</i>					
7	Консультація				1
	РАЗОМ	12	12	65	1

Загальний обсяг – 90 год., у тому числі:

Лекцій – 12 год.

Семінари – 12 год

Консультації – 1 год

Самостійна робота – 65 год.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Оновна:

1. Аксютіна А. В. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / А. В. Аксютіна, О. В. Нестерцова-Собакарь, В. В. Тропін [та ін.]; За заг. ред. О. В. Нестерцової-Собакарь. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 140 с.
2. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. Херсон. : ХНЕУ, 2005. 96 с.
3. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: навч. посібник, вид. 2-ге / І. І. Дахно. Київ : ЦНЛ, 2006. 278 с.
4. Добронравова І. С. Філософія та методологія науки. Підручник для університетів / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. 223 с.
5. Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. Новітня філософія науки. Київ, 2009. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
6. Методологія та організація наукових досліджень. Посібник для магістратури. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua>
7. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / О.П.Орлюк (кер. авт. кол.), А.О.Кодинець, Ю.В.Носік та ін.; за ред. О.П.Орлюк. Київ : Інтерсервіс, 2016. 382 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
9. Право інтелектуальної власності. Академічний курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. Київ : Концерн Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
10. Право інтелектуальної власності : підруч. / О. І. Харитоновна [та ін.] ; за заг. ред. О. І. Харитонової. Київ : Юрінком Інтер, 2016. 540 с.
11. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. Київ : Вид. дім "Слово", 2003. 240 с.
12. Шейко, В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнаренко. 5-те вид., стер. Київ : Знання, 2006. 307 с.

Додаткова

13. Bilan Y., Simionescu M., Vojtovic S., Zapototskyi S. The Impact of Religiosity on Individual Perception of Wellbeing and Living Standards: A Cross-cultural Study on Selected Developing Economies. *Journal of Population and Social Studies*, 2019. Vol. 27 №4. P.347-358.
14. Kharchenko, O., Kronka, O., Kryvosheyina, I. and Zerov, K., 2021. Protection of intellectual property rights on the Internet: new challenges. *Revista Amazonia Investiga*, 10(41), P.224-236.
15. Khilchevsky, V., Zapototskyi, S. Citizen science and environmental monitoring: world trends, situation in Ukraine [engl.]. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія "Географія"*. 2022. Вип.1/2 (82/83). С.2-9.
16. Sydorenko Lidia. Post non-classical Synthesis Scientific Knowledge About Alive. *International Scientific Conference «The Days of Science of the Faculty of Philosophy – 2021»*, April 21-22, 2021: Kyiv : Publishing center «Kyiv University», 2021. P.309-311.
17. Zapototskyi S., Zapototska V. Holub Y. Socio-environmental aspects of provision of landscaping in the city of Chernihiv. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Географія»*. 2020. Вип. 1/2 (76/77). С.45-54.
18. Tvaronavičienė M., Shishkin A., Lukáč P., Illiashenko N., Zapototskyi S. Sustainable economic growth and development of educational systems. *Journal of International Studies*. 2017. T.10. P.285-292.

19. Географія : підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти / С. П. Запотоцький, М. В. Зінкевич, О. М. Романишин, Н. М. Титар, О. В. Горовий, І. М. Миколів; наук. ред. К. В. Мезенцев, І. С. Круглов. Тернопіль : Астон, 2023. 299 с.
20. Грищенко І. Основи наукових досліджень: Навч. посібник / І. Грищенко. Київ : Вид-во КНТЕУ, 2001. 185 с.
21. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту: місце і простір. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2005.
22. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. – Видання офіційне. Київ : ДП “УкрНДНЦ”, 2016. 16 с.
23. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, IDT). Видання офіційне. Київ : Держспоживстандарт України, 2007. 124 с. (Система стандартів з інформації, бібліотечної і видавничої справи).
24. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1977-12>.
25. Закон України «Про правову охорону географічних зазначень» від 16 червня 1999 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 32. Ст. 267 (зі змінами).
26. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1996, № 30, ст. 141. [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
27. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Крушельницька. Київ : Кондор, 2006. 206 с.
28. Сидоренко Л.І. Біотехнологічний світ буття людини: філософські виміри // *XXI International Scientific and Practical Conference “Scientists and Methods of Using Modern Technologies”*, May 3-June 2, 2023, Melbourne, Australia. P. 361-363
29. Сидоренко Л. Дослідження філософських проблем природознавства в другій половині ХХ ст. Київська світоглядно-гносеологічна школа в другій половині ХХ ст. Київ, 2020. С.123-141.
30. Філософія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред.. Л. В. Губерського; Вид. 2. Харків : Фоліо, 2018.
31. Харченко О.С. Відображення у позначенні лише форми, що обумовлена необхідністю отримання технічного результату як підстава для відмови у наданні правової охорони знаку. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 12. С.164-173.
32. Харченко О.С. Невідповідність позначення публічному порядку, принципам гуманності й моралі як абсолютна підстава для відмови в наданні правової охорони. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 12 . С.96-103
33. Харченко О.С. Новели щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С.89-99.
34. Харченко О.С., Каращук О.О. Захист прав інтелектуальної власності на митному кордон. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 1. С.214-217.
35. Харченко О.О., Каращук О.О., Ковальчук М.С. Вдосконалення захисту прав людини на результати інтелектуальної, творчої діяльності. *Актуальні питання вдосконалення національного механізму захисту прав людини в Україні* : моногр. / за ред. Бисаги Ю.М., Перегуди Є.В., Сердюк Н.А, Ковальчука О.М, Марченка М.В. Київ-Тернопіль : Бескиди, 2022. С. 215–232
36. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>